

RECENZJE

Stanisław Brzozowski. „DZIEJE KRAJOWEJ SZKOŁY GOSPODARSTWA LASOWEGO W LATACH 1874—1921”. Studia i Materiały z Dziejów Nauki Polskiej 1985 Seria B, z. 32 s. 33—82.

Na temat szkolnictwa leśnego w Polsce ukazało się dotychczas kilka artykułów, przeważnie okolicznościowych i nie zawsze opartych na materiałach archiwalnych. Dodam na marginesie, że w „Małej Encyklopedii Leśnej” (Warszawa: PWN 1980) w obszernym zasobie haseł brakuje omówienia Krajowej Szkoły Gospodarstwa Lasowego, kształcącej polskich leśników w latach 1874—1921 we Lwowie. Wydaje się, że dzieje szkolnictwa leśnego w Polsce wymagają opracowania i szerszej popularyzacji, nie tylko wśród leśników, ponieważ są to elementy naszej kultury narodowej. Nakład omawianego zeszytu, w którym znajduje się praca prof. S. Brzozowskiego, wynosi 260 egzemplarzy i dotrzeć do niej może tylko garstka szczególnie zainteresowanych. A przecież zarówno uczniowie techników leśnych, jak i studenci wydziałów leśnych oraz rzesze pracujących leśników winni wleźć, w jaki sposób zdobywali wiedzę o gospodarce leśnej ich poprzednicy.

Autor przedstawił opracowanie monograficzne dziejów KSGŁ od chwili jej powołania do czasu jej zlikwidowania i przekazania majątku i dorobku Szkoły Wydziałowi Rolniczo-Lasowemu Politechniki Lwowskiej. Monografia składa się ze wstępu omawiającego trudności ze zdobywaniem materiału archiwalnego oraz trzech części przedstawiających: dzieje oświaty leśnej w Galicji, działalność KSGŁ w latach 1874—1909, Wyższej Szkoły Lasowej

w latach 1909—1921. Do pracy dołączono pięć aneksów.

W części pierwszej omówiono starania o kształcenie w zakresie leśnictwa na terenie Galicji od początków XIX w. Autor przekazuje informacje o poszczególnych typach szkół, w których m.in. było wykładane leśnictwo. Podaje szereg nazwisk osób zasłużonych w działaniu o oświatę leśną w Galicji, wymienia szkoły finansowane przez prywatnych właścicieli lasów, m.in. roczną szkołę leśną w Hołubi pod Krasieczynem prowadzoną przez H. Strzeleckiego, przytacza projekty powołania wyższej szkoły leśnej m.in. Jacka Łobarzewskiego i Józefa Majera oraz omawia działalność kursów leśnych przy Szkole Politechnicznej we Lwowie.

W drugiej części autor kreśli dzieje powstania i funkcjonowanie KSGŁ będącej szkołą średnią bez uprawnień uniwersyteckich. Podaje warunki przyjęcia do szkoły, charakteryzuje sposób pracy w poszczególnych latach, uprawnienia absolwentów oraz wymienia profesorów i osoby szczególnie zasłużone w działalności Szkoły.

Część trzecią poświęcono działalności Wyższej Szkoły Lasowej, w którą w 1909 r. przekształcona została Krajowa Szkoła Gospodarstwa Lasowego. Autor podaje informacje o profesorach, pracy szkoły oraz zmianach spowodowanych odzyskaniem niepodległości Polski.

W każdej z części nakreślone jest tło społeczno-polityczne Galicji pod zaborem austriackim.

Niezwykłe ciekawym uzupełnieniem tego opracowania są zamieszczone na końcu pracy aneksy.

Aneks I zawiera programy studiów w latach 1874—1899, 1898—

1909, 1909—1921 ze szczególnym podziałem na wykładane przedmioty i ilością godzin tygodniowo na poszczególnych semestrach. Już pobieżna analiza programu Szkoły wskazuje, że leśnictwo wykładano bardzo szczegółowo i obszernie, a ćwiczenia z poszczególnych przedmiotów uzupełniały te wiadomości. Aneks II przedstawia liczbę studentów leśnictwa w poszczególnych latach, dalsze kształcenie absolwentów KSGL, charakterystykę studentów wg narodowości oraz ukazuje zatrudnienie absolwentów w poszczególnych rodzajach administracji leśnej wraz z ukazaniem stanowisk zawodowych. Aneks III zawiera spis alfabetyczny nazwisk profesorów KSGL w poszczególnych latach z określeniem wykładanego przedmiotu. Aneks IV podaje alfabetyczny imienny spis studentów

leśnictwa w latach 1871—1921 z określeniem ich narodowości. Aneks V zawiera alfabetycznie usystematyzowaną bibliografię prac naukowych wykonanych w uczelni wg nazwisk autorów z podziałem na prace napisane przez profesorów i studentów.

To ciekawe i szczegółowo przygotowane opracowanie nie byłoby możliwe bez wykorzystania przez autora dotychczasowego piśmiennictwa z tego zakresu, „Allegatów” do „Sprawozdań stenograficznych” Sejmu Krajowego oraz częściowo ocalałych archiwaliów w Archiwum Głównym Akt Dawnych w Warszawie. Myślę, że dzięki temu opracowaniu nowe wydanie MEL zostanie uzupełnione o hasło Krajowa Szkoła Gospodarstwa Lasowego.

Maria Szajewska-Urbaniec